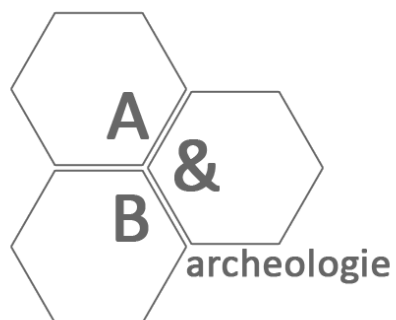

Archeologienota Rumbeke Armoedestraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

22-2-2021

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Rumbeke (Roeselare) Armoedestraat (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen meer dan 3000m² bedraagt en de totale oppervlakte van de geplande bodemingrepen 1000m² of meer beslaat, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is ca. 8720m² groot, heeft een rechthoekige vorm en sluit in het zuidwesten aan op de doodlopende Armoedestraat. Momenteel is het plangebied braakliggend en onbebouwd. Het bevindt zich meteen ten westen van de A17/E403 en wordt ruimer omgeven door bedrijventerreinen, residentiële gebouwen en landbouwgronden.

Het plangebied was tot aan het einde van de 20ste eeuw gelegen in een veeleer landelijk gebied, op ca. 1,6km ten zuidoosten van de dorpskern van Rumbeke. Momenteel is het echter opgenomen in de stedelijke agglomeratie rond Roeselare. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is het plangebied gesitueerd in een landelijke omgeving, waarbinnen verschillende hoeves voorkomen langsheen het bestaande stratennet. Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. Op de kaarten uit het midden van de 19de eeuw wordt een voetweg aangegeven die het plangebied, dat ook in deze periode onbebouwd blijft, van west naar zuidoost doorkruist. De topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw geven aan dat het plangebied ook in deze periode onbebouwd blijft. Ook op de luchtfoto van 1971 bevindt het plangebied zich nog in een rurale omgeving. Vanaf de luchtfoto van 1979-1990 is de huidige autosnelweg A17/E403 op te merken ten oosten van het terrein. Hoewel bebouwing toeneemt in de omgeving, blijft het plangebied zelf onbebouwd. Deze evolutie zet zich verder doorheen het begin van de 21ste eeuw. Zo komen nieuwe bedrijfsgebouwen tot stand net ten noorden van het terrein rond 2005-2007. Het terrein zelf wordt in deze periode gebruikt voor de stockage van grond vanop de aangrenzende werf. Of deze werkzaamheden een invloed hebben gehad op het bodemarchief (in het noordelijke deel) van het plangebied is op basis van de luchtfoto niet te bepalen. De doodlopende vertakking van de Armoedestraat die aansluit bij het plangebied wordt eveneens in deze periode aangelegd. Het plangebied blijft echter tot op vandaag onbebouwd. Afgaande op de cartografische en luchtfotografische bronnen lijken geen grootschalige bodemverstoringen te hebben plaatsgevonden op het terrein.

Rumbeke kent een golvend landschap dat doorsneden wordt door drie waterlopen: de Mandel, de Babillebeek en de Regenbeek. De Babillebeek stroomt op ca. 400m ten noordwesten van het plangebied. Daarnaast vormt ook het kanaal Roeselare-Leie een dominant gegeven in het landschap. Net ten noorden van dat kanaal mondt de Babillebeek uit in de Mandel. Het plangebied situeert zich op iets hogere gronden, buiten de vallei van de Babillebeek. Verder naar het zuiden en westen zijn hogere noordoost-zuidwest georiënteerde ruggen (max. ca. +38,5m TAW) aanwezig. Op het detail van het hoogtemodel is te zien dat het plangebied een geaccidenteerd verloop kent, waarbij rijsporen en een grondhoop (?) zichtbaar zijn. Verdere hoogteverschillen kunnen gerelateerd worden aan de voormalige vegetatie op het terrein. De gemiddelde hoogteligging schommelt tussen ca. +20,2m TAW

en +20,7m TAW. Bodemkundig worden droge tot matig natte lichte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont verwacht.

- Hoewel de gekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied voornamelijk het resultaat zijn van cartografische studies naar laatmiddeleeuwse sites met walgracht, vonden ook reeds enkele gravende archeologische onderzoeken plaats. Hierbij kwamen vondsten en sporen aan het licht uit het mesolithicum, de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwen en nieuwe tijd. Dit toont aan dat de regio al lang wordt gefrequenteerd. Er kan aan het terrein een gemiddelde archeologische verwachting worden toegekend voor sites met grondsporen. Er zijn geen aanwijzingen dat er een verhoogd potentieel is voor in situ bewaring van steentijd artefactensites. De Babilbeek is iets te veraf gelegen om interessant te zijn voor menselijke aanwezigheid in de steentijden, en de bodemkundige eigenschappen van het terrein zijn niet van die aard dat ze een goede in situ bewaring garanderen.

De initiatiefnemer plant de bouw van twee nieuwe bouwvolumes met respectievelijk zeven en vijf bouwlagen. Gebouw 2 zal daarbij voorzien worden van een ondergrondse parkeergarage (ca. 1150m²). Rondom de nieuwe gebouwen wordt een interne wegnis voorzien, waarlangs parkeerplaatsen zullen worden aangelegd. Verder wordt ook een wandel- en fietspad doorheen het terrein aangelegd ter verbinding van de bestaande paden met de nieuwe gebouwen. Langsheen de oostelijke zijde van het terrein, aansluitend bij de A17/E403 wordt een waterpartij of wadi voorzien. In het noorden, zuiden en westen zullen bomenschermen worden aangeplant en rondom de nieuwe infrastructuur worden nieuwe groenzones voorzien. Algemeen kan uitgegaan worden van een bodemverstoring van ca. 80cm, met diepere ingrepen voor de parkeergarage, de funderingen en de nutsvoorzieningen. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: het bouwrijp maken van het terrein, de bodemingrepen voor de aanleg van de wegnis, de aanleg van nutsleidingen en -voorzieningen, het uitgraven van de parkeergarage, funderingswerken, het optrekken van de gebouwen, het uitgraven van de waterpartijen, de aanleg van groenzones, enz. Ook het werfverkeer zal invloed hebben op de ondergrond.

Het plangebied kent een gemiddelde archeologische verwachting voor archeologische sites met grondsporen. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet aangetoond worden. De geplande werken kunnen een impact hebben op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de omgeving, die – zoals eerder archeologisch onderzoek aantoonde – reeds lang gekenmerkt wordt door menselijke aanwezigheid. Er dient dus verder vooronderzoek plaats te vinden, in uitgesteld traject, omdat de gronden op dit moment nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek, de modaliteiten van het verder vooronderzoek worden hieronder behandeld.

2. Administratieve gegevens en afbakening

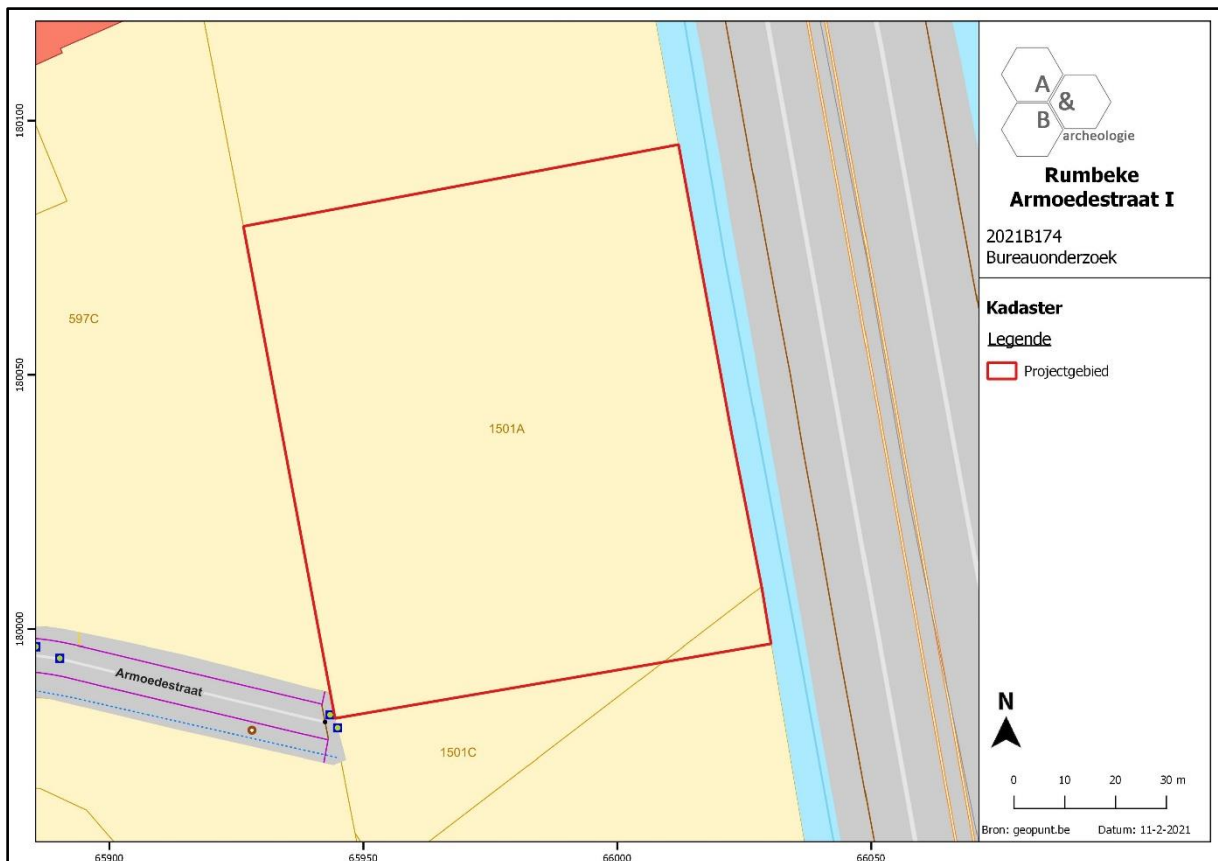
Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Roeselare (Rumbeke), Armoedestraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 65856,47 en Y: 179979,58; X: 66100,20 en Y: 180098,14

Oppervlakte plangebied: ca. 8720m²

Kadastergegevens: Roeselare, afdeling 7 Rumbeke, afdeling 1, Sectie A, percelen 1501A en 1501B

Het plangebied komt volledig in aanmerking voor verder vooronderzoek.

Figuur 1 Aanduiding van het plangebied op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden

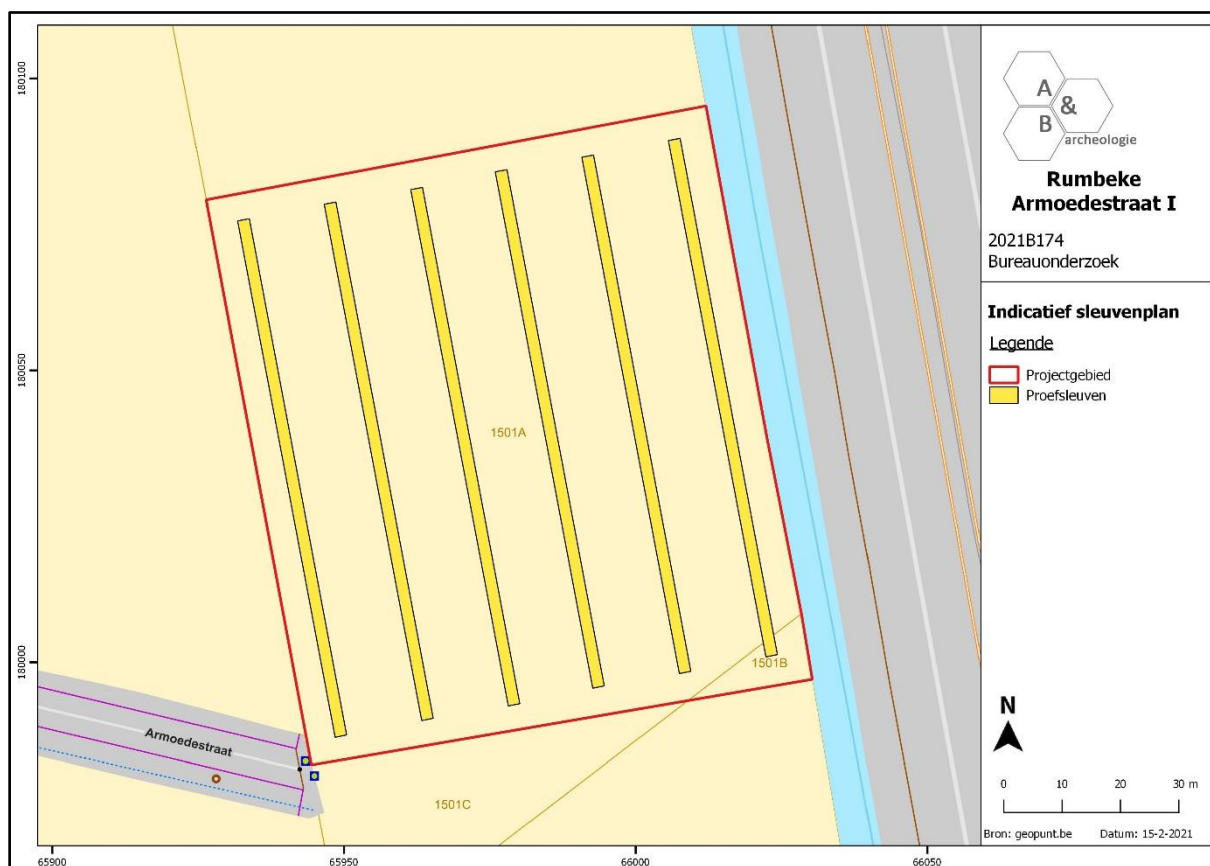
Niet van toepassing.

- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle, ononderbroken proefsleuven, met een tussenafstand van 12 à 15m van middelpunt tot middelpunt. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerd. Daarnaast worden extra volg-, dwarsseuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10%, oftewel ca. 872m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 218m², door middel van volg-, dwarsseuven of kijkvensters, zodat in totaal zo 12,5% oftewel ca. 1090m² onderzocht wordt.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bijvoorbeeld graven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Figuur 2 Indicatif sleuvenplan, geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek op lichte zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.